Oncotype DX pilotprojekts Latvijā

Dr. Valērija Garaščenko

KRŪTS MODRĪBAS DIENA 2025

Kas ir Oncotype DX?

- Oncotype DX ir ģenētisks tests, kas analizē krūts audzēja gēnu aktivitāti. Tas palīdz noteikt, vai pacientei ir ieguvumi no ķīmijterapijas un novērtēt slimības atkārtošanās risku.
- Testa mērķis – palīdzēt ārstam izvēlēties personalizētu terapiju, uzlabot pacienšu dzīves kvalitāti.

Adjuvantas ārstēšanas lēmumi bieži tiek pieņemti, balstoties uz prognostiskiem faktoriem, taču tikai daži parametri ir pierādīti kā paredzoši ārstēšanas efektam[1–7].

Prognostiskie faktori: sniedz informāciju par iznākumiem (piemēram, recidīva biežumu)

- Vecums
- Limfmezglu statuss
- Audzēja izmērs
- Audzēja grade
- HER2
- ER/PR
- Citi multigēnu testi[8–14]
- **Oncotype DX Breast Recurrence Score® tests[15]**

Paredzošie faktori: nosaka reakcijas pakāpi uz konkrētu terapiju

- ER[2,6]
- HER2[6]
- **Oncotype DX Breast Recurrence Score® tests[1,4]**

Oncotype DX Breast Recurrence Score® tests ir vienīgais genomiskais tests, kas ir gan prognostisks, gan paredzošs ķīmijterapijas ieguvumam[1,4,15,16].

1. Paik et al. *J Clin Oncol*. 2006. 2. Rastelli and Crispino, *Tumouri.* 2008. 3. Viale et al. *J Natl Cancer Inst*. 2008. 4. Albain et al. *Lancet Oncol*. 2010. 5. Ballman. *J Clin Oncol*. 2015. 6. Perez-Garcia et al. *Cancer Treat Rev*. 2017. 7. Sparano et al. *N Engl J Med.* 2018. 8. Filipits et al. Clin Cancer Res. 2011. 9. Dowsett et al. J Clin Oncol. 2013. 10. Gnant et al. Ann Oncol. 2014. 11. Cardoso et al. N Engl J Med. 2016. 12. Drukker et al. Int J Cancer. 2013. 13. Buyse et al. J Natl Cancer Inst. 2006. 14. Van't Veer et al. Nature. 2002. 15. Paik et al. *N Engl J Med*. 2004. 16. Dowsett et al. *J Clin Oncol*. 2010.

ER: estrogen receptor
PR: progesterone receptor
HER2: human epidermal growth factor receptor 2

Projekta mērķis

- Jaunu molekulāri ģenētisko diagnostikas metožu ieviešanas personalizētai krūts vēža pacientu ārstēšanai Latvijā mērķis ir nodrošināt personalizētu, vērtībās balstītu terapiju krūts vēža pacientēm.
- Balstoties uz testu rezultātiem, veicināt valstisku izšķiršanos par šīs testēšanas metodes ieviešanu ikdienas ārstniecības procesos konkrētajai pacientu grupai.
- Paredzētais daudzums - 200 testi.

Klīniskā nepieciešamība

- Standarta klīniskie un patoloģiskie rādītāji neļauj precīzi noteikt, kurām pacientēm pēcoperācijas ķīmijterapija sniegs ieguvumu.
- Ķīmijterapija ir saistīta ar smagām īstermiņa un ilgtermiņa blaknēm, tādēļ svarīgi izvērtēt ieguvumus, iespējas un tās efektivitāti konkrētām pacientu grupām.
- Nepieciešams precīzs pacientu atlases rīks – Oncotype DX tests.
- Atbilst vadlīnijās balstītai onkoloģiskajai aprūpei.
- Personalizēta terapija.

Asoc. prof. Alinta Hegmane (2025). Pilotprojekts mērķētas krūts vēža terapijas izvēlei: Austrumu un Stradiņa slimnīcā jau puse – veikti 50 % plānoto ģenētisko testu. avots

Oncotype DX ieguvumi pacientēm

- Ģenētiskās analīzes ļauj identificēt pacientes, kurām ir zinātniski pierādīts ieguvums no ķīmijterapijas.
- ~70% pacientu var izvairīties no liekas, toksiskas terapijas.
- Uzlabota dzīves kvalitāte, mazāka darba nespēja un invaliditāte.

Asoc. prof. Alinta Hegmane (2025). Pilotprojekts mērķētas krūts vēža terapijas izvēlei: Austrumu un Stradiņa slimnīcā jau puse – veikti 50 % plānoto ģenētisko testu. avots

Ieguvumi veselības aprūpes sistēmai

- Mazāk nepieciešamo ķīmijterapijas procedūru: ~900 procedūras gadā mazāk.
- Uzlabota ķīmijterapijas pakalpojumu pieejamība citiem pacientiem.
- Efektīvāka veselības aprūpes resursu izmantošana.

Asoc. prof. Alinta Hegmane (2025). Pilotprojekts mērķētas krūts vēža terapijas izvēlei: Austrumu un Stradiņa slimnīcā jau puse – veikti 50 % plānoto ģenētisko testu. avots

Finansiālais ieguvums valstij

- 200 pacienšu testēšana → >680 000 € ietaupījums valsts budžetam.
- 70% pacientu nav nepieciešama ķīmijterapija, atbalsta terapija un komplikāciju ārstēšana.
- Samazinātas darbnespējas izmaksas.

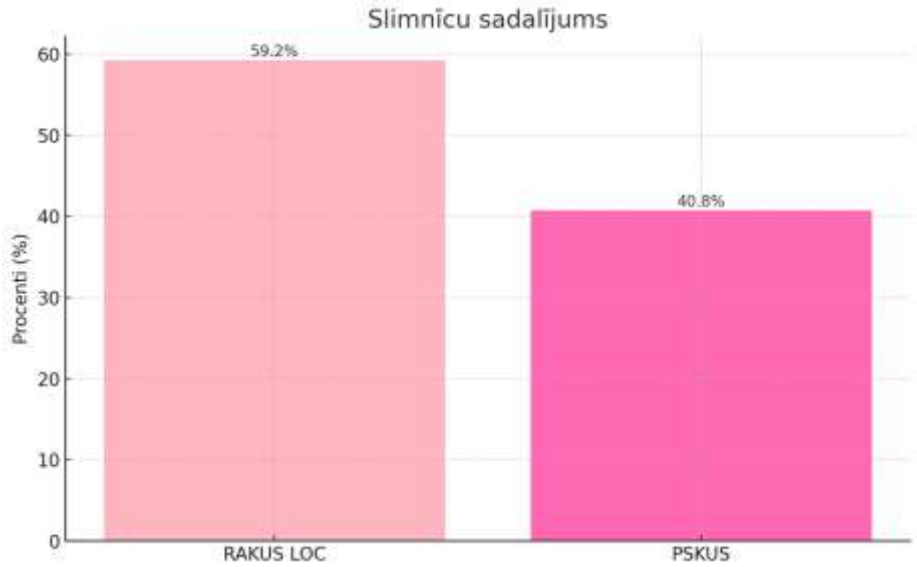
Asoc. Prof. Alinta Hegmane (2025). Pilotprojekts mērķētas krūts vēža terapijas izvēlei: Austrumu un Stradiņa slimnīcā jau puse – veikti 50 % plānoto ģenētisko testu. avots

Starprezultāti

Starprezultāti

- Kopējais veikto testu skaits - 130 (65%)
- Paredzētais daudzums - 200

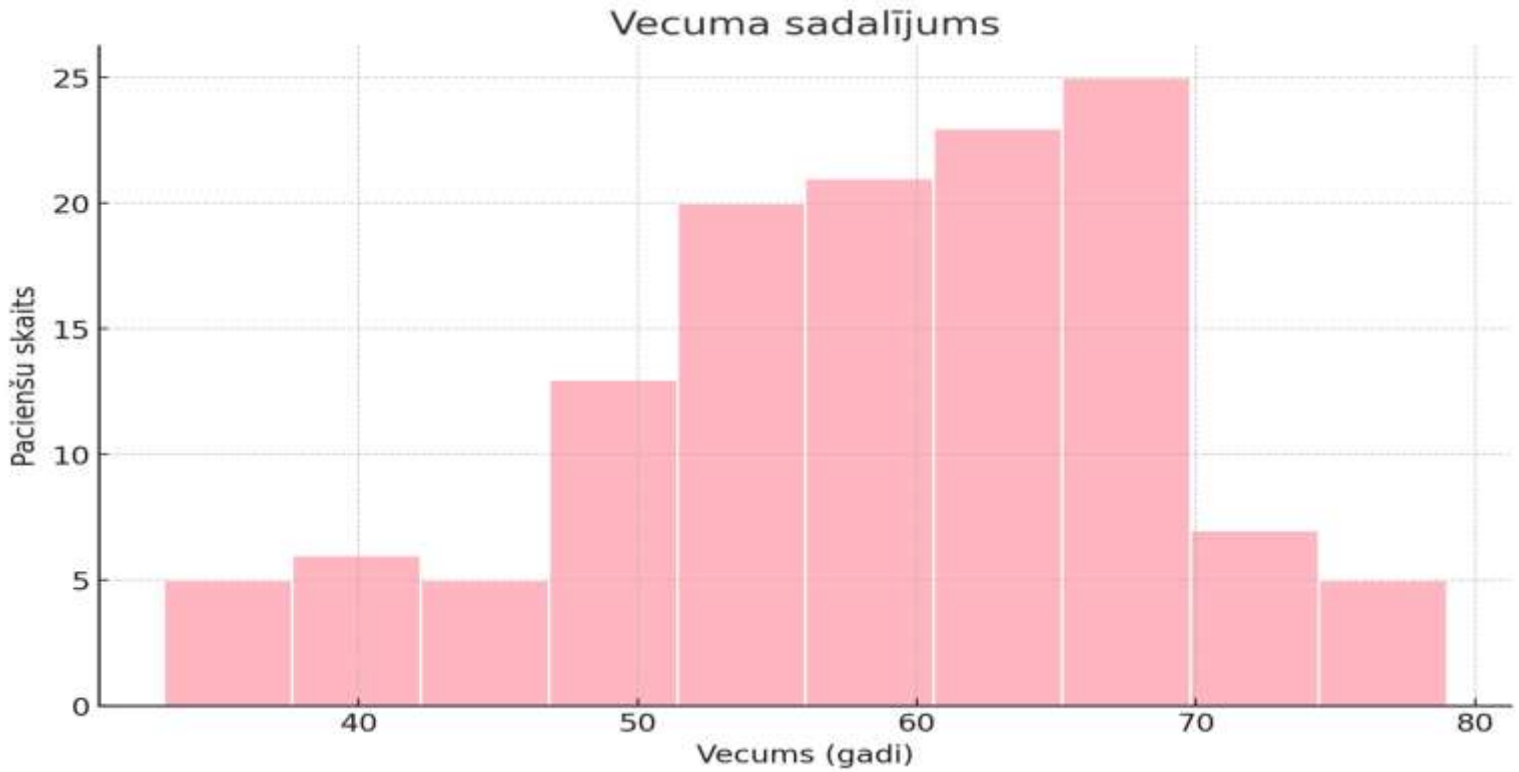
Slimnīcu sadalījums

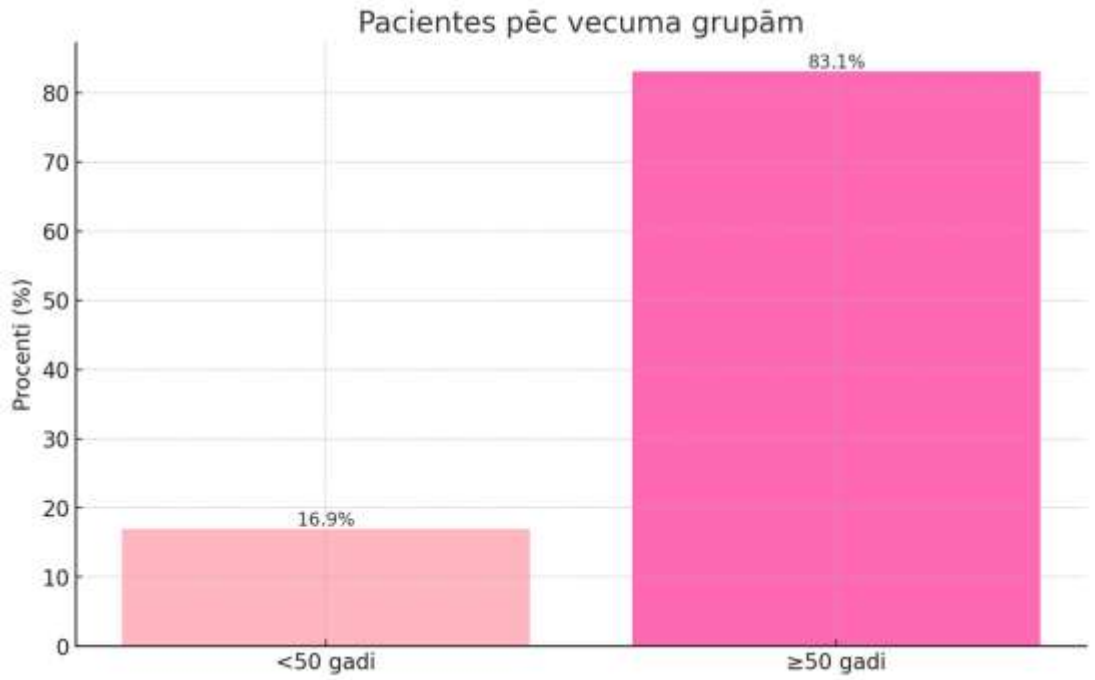
RAKUS LOC - 77 (59.23%)
PSKUS - 53 (40.77%)

Vecums

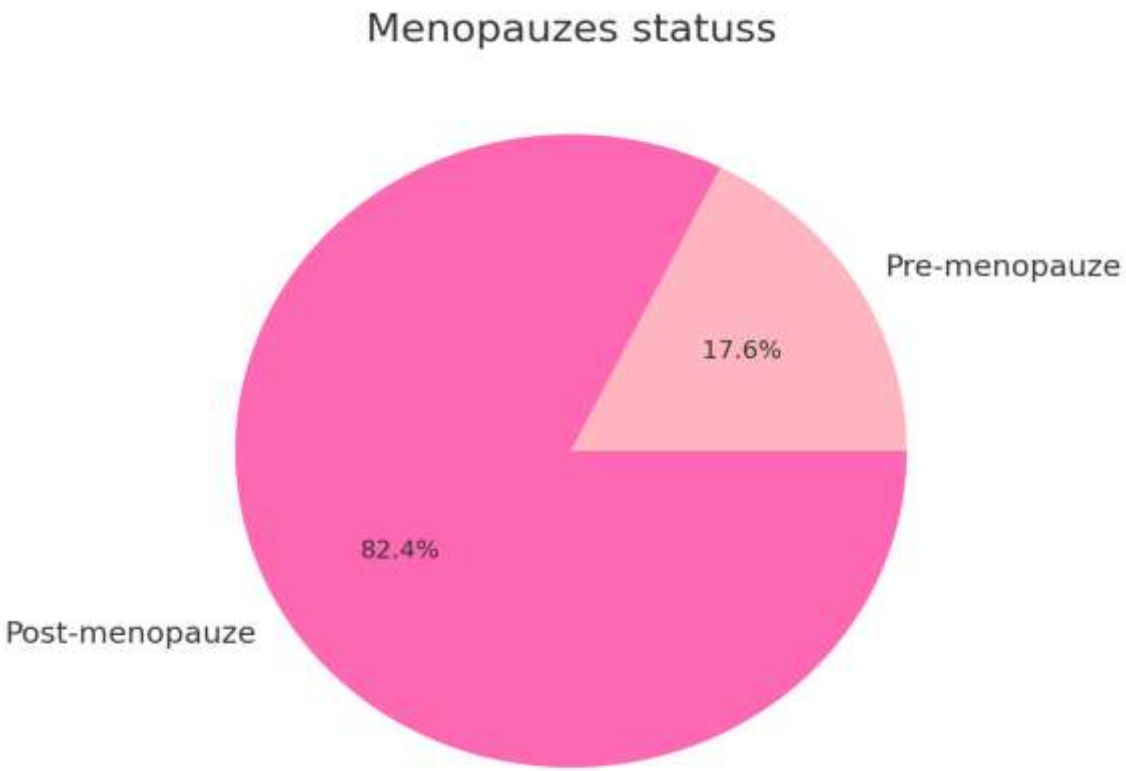

- Vidējais vecums: 58.5 gadi
- Jaunākā paciente: 33 gadi
- Vecākā paciente: 79 gadi

Vecums pa grupām

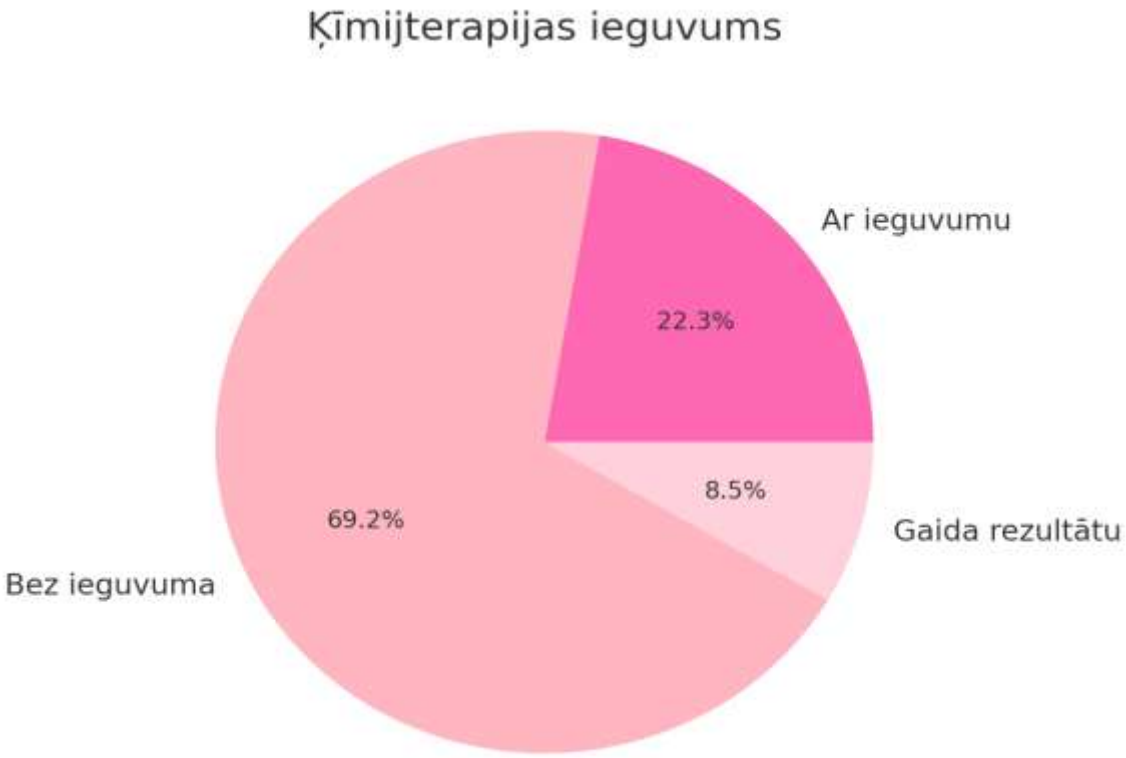

Menopauzes statuss

- Pre-menopauzē: 27
- Post-menopauzē: 102

Ieguvums no ķīmijterapijas

- Pacientes ar ieguvumu no ķīmijterapijas: 29/130 (22.3%)
- Pacientes bez ieguvuma no ķīmijterapijas: 90/130 (69.2%)
- Gaida rezultātu:11/130 (8.46%)

Kopsavilkums

- Kopā nosūtītie testi: 130
- Vidējais vecums: 58.5 gadi
- Jaunākā paciente: 33 gadi
- Vecākā paciente: 79 gadi
- Pre-menopauzē: 27
- Post-menopauzē: 102
- Pacientes ar ieguvumu no ķīmijterapijas: 29/130 (22.3%)
- Pacientes bez ieguvuma no ķīmijterapijas: 90/130 (69.2%)
- Gaida rezultātu: 11/130 (8.46%)

Paldies par uzmanību!